

Oponentní posudek bakalářské práce

Autor/ka BP: Nikola Vokáčová
Název práce: Překlad anglických idiomů do českého jazyka v románu Kdo chytá v žitě
Oponent/ka: Mgr. Renata Šimůnková, Ph.D.

Hodnoticí kritéria	Splňuje bez výhrad	Splňuje s drobnými výhradami	Splňuje s výhradami	Nesplňuje
A. Obsahová				
V práci jsou vymezeny základní a dílčí cíle, které jsou v koncepci práce patřičně rozpracovány. Cíle jsou adekvátně naplňovány.	☐	☒	☐	☐
Práce splňuje cíle zadání.	☐	☒	☐	☐
Studující využívá a kriticky vybírá primární a/nebo sekundární literaturu.	☐	☐	☒	☐
Práce má vymezen předmět, je využito odpovídajících metodologických postupů.	☐	☒	☐	☐
Výstupy výzkumných částí jsou adekvátně syntetizovány a je o nich diskutováno.	☐	☒	☐	☐
V práci je využita odborná terminologie a jsou vysvětleny hlavní pojmy.	☐	☐	☒	☐
V práci jsou formulovány jasné závěry, které se vztahují ke koncepci práce a ke stanoveným cílům.	☐	☒	☐	☐
B. Formální				
Práce vykazuje standardní poznámkový aparát a jednotný způsob citací v rámci práce, je typograficky jednotná.	☒	☐	☐	☐
Studující dodržuje jazykovou normu, text je stylisticky jednotný.	☐	☒	☐	☐
Text je soudržný, srozumitelný a argumentačně podložený.	☐	☒	☐	☐
C. Přínos práce *	☐	☒	☐	☐

Slovní hodnocení práce:
 viz samostatný přiložený dokument

Práce splňuje požadavky na udělení akademického titulu Bc.: ANO

Práci doporučuji k obhajobě: ANO

Návrh klasifikačního stupně: velmi dobře minus

Náměty pro obhajobu:
 Otázky:

Bakalářská práce Nikoly Vokáčové se zabývá překladem vybraných idiomů v románu *Kdo chytá v žitě*. Teoretická část nejprve nabízí přehled definic, poté se věnuje překladu obecně a specificky překladu frazémů. V praktické části jsou formulovány výzkumné otázky a poté následuje analýza vybraných frazémů a jejich překladů.

V teoretické části se vyskytuje řada nepřesností a nedotažených částí a celá teoretická část zůstává příliš na povrchu – popis bez analýzy a diskuse. Autorka např. prezentuje přehled definic idiomů z různých zdrojů, ale bez další podrobnější analýzy a srovnání. Sice uvádí, že se definice navzájem nevyklučují, ale práci by pomohla podrobnější. Vhodné by dále bylo vymezení termínů „idiom“ a „phraseme“, s nimiž autorka pracuje (a definici „idiom“ i s ohledem na jejich následnou excerpci pro praktickou část) a pokud je používá zaměnitelně (jako synonyma), opět by to mělo být v práci s vysvětlením uvedeno. V kapitole *Linguistic classification* není jasné, co autorka klasifikuje – frazémy, idiomy, zahrnuta je další definice idiomu autorky Čechové. Níže ve stejné kapitole není zřejmé, jak s idiomy souvisí „quotes from foreign languages in technical and professional areas“. Na str. 26 autorka při klasifikaci idiomů na formální a neformální tvrdí že, „in/formal and spoken are similar in meaning and, in most cases, they can be used interchangeably.“ Takto uvedené, opět bez dalšího vysvětlení, jak autorka ke tvrzení dospěla, to považuji za přílišné zjednodušení. Obecná kapitola o překládání je pak velmi vágní, a její role v rámci práce mi není jasná, viz již první věta „translation in general educates a translator as well as a reader“. V následující kapitole se opět míchají věci, které k sobě nepatří – to, že je s idiomem třeba pracovat jako s celkem, je přece jasné již z jeho podstaty a mělo by to být součástí jeho definice, která jak již bylo zmíněno, chybí, a tato podmínka tedy rozhodně neplatí jen pro překlad, ale pro interpretaci idiomu obecně. V kapitole *Translation of Idioms* autorka tvrdí, jistě ne překvapivě, že, aby mohl překladatel idiom správně přeložit, musí ho nejprve umět najít. Totéž bych očekávala od této bakalářské práce – definici idiomu, podle níž autorka vyhledávala idiomy v analyzované knize? Kapitola *Specific issues of idiomatic translation* opět obsahuje řadu obecných tvrzení „every two languages are different“, opakujících se a zřejmých z povahy idiomů, až po tvrzení vágní až nesmyslná „One language may use a single word, another language an idiom (opravdu lze v jednom jazyce vyjádřit jedním slovem, to co v jiném idiomem (so potom např. příznakovost, kterou autorka také dříve zmiňovala), or a fixed expression (jak se liší od idiomu?, není idiom fixed expression?).“ „In other words, there are various expressions for one fact, as it can be seen in dictionaries and their interpretations“ – nerozumím, nevidím souvislost s tématem. A podobně jako uvedené příklady, celý zbytek kapitoly je vágní obecné konstatování, místy zavádějící. V následující kapitole, která se zabývá způsoby překladů idiomů, autorka nabízí uznávané postupy běžně v literatuře uváděné, a ty jsou samozřejmě pro práci relevantní. V teoretické části se dále vyskytují občasné komentáře, které do teoretické části přímo nepatří, např. u definice idiomů „The impossibility to guess the meaning of from the individual words is one of the problems students might have when learning idioms“ (str. 16) ... „nevertheless that means that foreigners have to learn them by heart“. Nepřesná jsou některá terminologická pojmenování: language „families“ (Slavic, Germanic) – by měly být „branches“ – z hlediska „family“ jsou oba jazyky indoevropské.

Praktická část je výrazně lepší než teoretická, závěry, převážně kvantitativní, jsou přínosné a jasné formulované. Ani praktické části se ale nevyhnuly nejasnosti a nepřesnosti. Na základě čeho např. dochází autorka k závěru, že kniha bude obsahovat mnoho příkladů idiomatického jazyka, když styl charakterizuje úzkou slovní zásobou a hraním si s jazykem (vytvářením nových forem) – zvláště druhý zmíněný rys jde přece přímo proti povaze idiomu. Ohledně výzkumných otázek – lze opravdu na analýze několika frazémů zjistit, zda je překlad stejně expresivní? Ostatní výzkumné otázky jsou rozumně formulované a ověřitelné a i v praktické části ověřené. Autorka také neuvádí, jak probíhal výběr frazémů – zda se analyzovaly všechny idiomy z určité části knihy, nebo se jednalo o náhodný výběr, či o výběr podle konkrétního klíče? (určitý nástin poskytuje závěr, ale není příliš určitý a

přichází pozdě). Také by měl být blíže popsán nástroj AntConc 3.5.7 a jeho role – je pouze uvedeno, že “it was used to verify the representative phrases, their formand frequency”, což konkrétní představu, postup práce a výsledky nenabízí.

Hlavní problém práce vidím v již zmíněné chybějící definici toho, na co se autorka v práci skutečně zaměřuje. Termín frazém a idiom lze chápat velmi různě, od synonymního pojetí termínů až po velmi úzkou specifickou definici idiomu, odlišujícího se od jiných frazémů, jako jsou přirovnání, přísloví, kolokace, atd. Bez ohledu na to, který přístup autorka použila, měl být explicitně diskutován a popsán. Na druhé straně téma, které si autorka zvolila, představuje velmi komplexní problém a autorce se podařilo nabídnout zajímavé přehledy a závěry, které jsou rozhodně přínosné. Po formální a jazykové stránce je práce v pořádku.

- 1) Na str. 16 citujete Seidla, který tvrdí, že "idiomy mohou být i gramaticky nesprávné – mohla byste uvést příklad? Dále pokračujete: "These idioms have so called special features" – co jsou "special features"? Jedná se o termín, nebo Vaši interpretaci?
- 2) Můžete vlastními slovy interpretovat, jak chápete tvrzení na str. 27: "It applies to all languages and based on that, idioms represent a so called stabilizing function in communication (idib.).
- 3) Můžete vysvětlit, jak chápete termíny „frazém“ a „idiom“, a zda spojení „go crazy, take it easy“ na jedné straně a „hit the ceiling, shoot the crap“ byste z pohledu frazeologie zařadila do stejné kategorie?

Datum: 17/8/2018

Podpis: